2016 - Az 5. szám tartalomjegyzéke:

Címlap + hátlap: ***CSUTORÁS ÉBRESZTŐ ÖRKÉNYBEN***

155 éves a Bajai Liszt Ferenc Énekkar *(Hraschek Katalin)* . . . . . 3–5. oldal
Bárdos Lajos Zenei Hetek *(Márkusné Natter-Nád Klára)* . . . . . 5–7. oldal
XVI. Csengő Énekszó Érsekújvár, 2016. május 25-27. *(Hartyányi Judit)* . . . . . 7–8. oldal
Elindultunk szép hazánkból... *(Kollár Éva)* . . . . . 8–10. oldal
Teremtés *(Dávid István)* . . . . . 10. oldal
Szűknek bizonyultak a Szent Mihály Templom padsorai *(Zsizsmann Ilona)* . . . . . 10–11. oldal
Fekete László zenepedagógusra emlékeztek Turán *(Seres Tünde)* . . . . . 12–13. oldal
A XIV. Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál Székesfehérvár 2016. június 2-5. *(Kerekesné Pytel Anna)* . . . . . 14–16. oldal
Testvérkórusok találkozója / fesztiválja Komlón *(Dr. Szabó Szabolcs)* . . . . . 16. oldal

NépzeneSzó

A Kárpát-medence hagyományai az ország közepén *(Sebestyén Hajnalka)* . . . . . 17–18. oldal
Népzenétől volt hangos Szigliget *(Dr. Gerzanics Magdolna)* . . . . . 18–19. oldal
Egy kis technika... 122. *(Dr. Bruckner Adrienne)* . . . . . 19. oldal

Hátlap: ***VASS LAJOS NÉPZENEI SZÖVETSÉG TÁBORA 2016 - SZIGLIGET -***

KÖSZÖNTJÜK SZÜLETÉSNAPJÁN

a 85 éves **DARÓCI BÁRDOS TAMÁS** zeneszerzőt (1931. 09. 27.)

Sok szeretettel gratulálunk, további munkájukhoz jó egészséget kívánunk!

ÉVFORDULÓK

5 éve hunyt el **TILL OTTÓ** zeneiskolai igazgató	(1929. 06. 30. – 2011. 09. 19.)
10 éve hunyt el **GREGOR JÓZSEF** operaénekes	(1940. 08. 08. – 2006. 10. 27.)
20 éve hunyt el **LUKIN LÁSZLÓNÉ** *HORVÁT ESZTER* zenetanár	(1927. 05. 30. – 1996. 09. 26.)
90 éve született **FORRAI KATALIN** zenetanár	(1926. 09. 25. – 2004. 12. 30.)
90 éve született **KROÓ GYÖRGY** zenetörténész	(1926. 08. 26. – 1997. 11. 12.)
90 éve született **KISTÉTÉNYI MELINDA** orgonaművész	(1926. 07. 26. – 1999. 10. 20.)
95 éve született **Dr. KÁLMÁN LAJOS** tanár, népzenekutató	(1921. 09. 05. – 1999. 11. 07.)
100 éve született **SOLTÉSZ ELEKNÉ** zenetanár	(1916. 08. 21. – 2011. 05. 17.)
100 éve született **SIMÁNDY JÓZSEF** operaénekes	(1916. 09. 18. – 1997. 03. 04.)
125 éve született **PALLÓ IMRE** operaénekes	(1891. 10. 23. – 1978. 01. 25.)
130 éve hunyt el **LISZT FERENC** zeneszerző, zongoraművész	(1811. 10. 22. – 1886. 07. 31.)
205 éve született **LISZT FERENC** zeneszerző, zongoraművész	(1811. 10. 22. – 1886. 07. 31.)

ZeneSzó

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA - lapja XXVI. évfolyam. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára
Tagjai: Kéry Mihály, Nógrády László, Ruthner Judith, Vajna Katalin, Vass M. Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes
A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. **A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.**
A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közöltek nem használhatók fel.
Kiadja: A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtitkár
A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
Előállítja: **Gál Béla 2112 Veresegyház, Fő út 84.** E-mail: aslreklam@gmail.com **Tel.: (+36-30) 250-2416**
HU ISSN 1215-0436
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.
E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
Egy példány ára 300,-Ft Előfizetési díj egy évre 3000,-Ft (10 szám)

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége KÓTA

Nemzeti Kulturális Alap

05 ZeneSzo - 2016.indd 2 2016.09.26. 21:39:53

155 ÉVES A BAJAI LISZT FERENC ÉNEKKAR

Kedves meghívásnak tehettem eleget 2016. június 19-én: Bajára utaztam, a Liszt Ferenc Énekkar jubileumi hangversenyére. A KÓTA-t ketten képviseltük *Soltészné Lédeczi Judit*tal, aki a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykara és a Ceglédi Kardos Pál Pedagógus Kórus *Liszt-díjas karnagya*.

A Liszt Ferenc Énekkar jogelődje a Bajai Dal-és Zeneegylet, a neves dátum pedig: 1861! Később a Dalkedvelők Egyesülete, majd a Bajai Daloskör nevet viselte. **1958-ban vették fel Liszt Ferenc nevét**, Liszt Ferenc Vegyeskórus néven. **A kórust 1993-ig *Vígh László* karnagy úr vezette**, s a korai években még dalártagok is énekeltek benne. 1988-ban az egyesületi formát választották.

Minősültek is, szép eredményekkel: Fesztiválkórus, majd 1989-ben Hangversenykórus, 1991-ben pedig Kiemelt Hangversenykórussá lettek. **1993-ban vette át az énekkar vezetését *dr. Makkai Gézáné***. Sok, sok hazai és külföldi fellépés fűzte mind szorosabbra kapcsolatukat, és rendre meg is mérettetett a kórus, versenyeken. Részt vettek a Kodály Zoltán II. Magyar Kórusversenyen, 2000-ben. Csehországban, az olomouc-i versenyen kétszer is jártak, 2005-ben és 2006-ban. 2014-ben minősítő hangversenyt szerveztek és azon a Gálakórus minősítés birtokosai lettek. Az együttes 2015-ben elnyerte Bács-Kiskun Megye Művészeti Díját. A kórus Baja város legrégibb együttese. Ami a fellépéseket illeti: a karácsonyi időszakban rendszeresen koncerteznek Baján és környékén. Idén nyolcadik alkalommal rendezték meg a Pünkösdváró Kórusfesztivált, mely 2012 óta része a Csodálatos Baja programsorozatnak. Sokszor lépnek fel a város Víziszínpadán. S hogy mit énekelnek? Széles repertoárjukban a reneszánsz a cappella művektől a barokk stíluson át, a romantikáig és a XX-XXI. századi kórusművekig minden szerepel. Szívesen tanulnak meg oratorikus műveket is. A kórustagok sokszor kamaráznak is, e hangszeres játékkal is színesítve a zenei palettát. A kórus az éneklés örömeért van együtt, s ezt az örömet, jókedvet tükrözik az egyéb összejövetelek, mint például a mindig ragyogó hangulatban zajló kórusfarsangok is.

Bajai Liszt Ferenc énekka, karnagy: dr. Makkai Gézáné
Zongorán kísér: Kunosné Dankó Ilona, hegedül: Kubán Loránd

A kórus vezetőjének, *dr. Makkai Gézáné* karnagynak 2010-ben, a Magyar Kultúra Napja alkalmából a Németh László díj kitüntetést adományozták, kimagasló kultúrateremtő munkája elismeréseként. Úgy gondolom, ezzel egyben kitűnő pedagógiai munkásságát is elismerték.

Az ünnepi hangversenyre a Bácskai Kultúrpalotában került sor. A kórus nevében a szép orgánumú *Terray Orsolya* köszöntötte a megjelenteket: elsőként a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége, a KÓTA részéről jött vendégeket, majd a Baja város képviseletében jelen lévő *Szabó Hajnalka Erzsébet* asszonyt, a képviselőtestület Kulturális, Egészségügyi és Szociális Bizottságának elnökét, *dr. Zöld László Csabáné* tanácsnok aszszonyt, valamint *Dancsa Bálint* kulturális tanácsnok urat. Szeretettel köszöntötte a Százhalombattai Liszt Ferenc Vegyeskar tagjait és karnagyaikat, *Kriesch Andrást és Szabó Éva*t. Külön tisztelettel köszöntötte a nézőtéren helyet foglaló hajdani Liszt kórus-tagokat és minden kedves nézőt.

Az ünnepi hangversenyt *Szabó Hajnalka Erzsébet* képviselő aszszony nyitotta meg, szépen és gazdagon emlékezve a kórus történetére.

Gyönyörűen megkomponált percek következtek ezután. A két kórus Praetorius: Viva la Musica című kánonját énekelve vonult be a színpadra. Nemesen, ahogyan egyre több szólamunk lett, egyre zengőbb hangon szólt a szép kánon. Mint egy igazi nyitány! A két kórus ezután Wolf Péter: Musica beata című kórusművét dr. Makkai Gézáné, majd Liszt Ferenc: O, salutaris hostia című kompozícióját Szabó Éva vezényletével énekelte el. A Liszt művel közös névadójuk születésének 205. (1811) és halálának 130. (1886) évfordulójára emlékeztek.

Nagyon bensőségessé tette az egész hangversenyt, hogy a továbbiakban dr. Makkai Gézáné, a kórus karnagya konferálta fel a műsorszámokat, s közben emlékezett is a közösen megélt szereplésekre.

„A kórus élén töltött 35 év alatt Laci bácsi egész családja kivette a részét a munkából. Szólamvezetőként, szólistaként Víghné Magdi néni és lányuk Magdi is együtt élt a kórussal.

A koncertek második felében gyakran hangzottak fel például nőikari művek Magdi néni vezényletével és közkedvelt operakórusok. Ezek emlékére hallgassák most meg Verdi: A végzet hatalma c. operájából 'A menny királyi asszonya' kezdetű részletet. A szólista, aki tanítóképzős korában, majd felnőttként a magánének tanszakon mindhármuk keze alatt megfordult tanítványként – Néró Kata.' Az egész koncert folyamán *Kunosné Dankó Ilona*, a kórus állandó korrepetitorának kitűnő zongorakíséretét hallhattuk. A továbbiakban elhangzott Petrovics Emil: Játszik a szél és Normann Luboff: Deep river (Szólót énekelt Jánosi László) című kórusműve. Ismét Makkai Gézánét idézem:"*Bizet:*

05 ZeneSzo - 2016.indd 3 2016.09.26. 21:40:05

Carmen című operájából adjuk elő a Habanera-t, amelynek szólistája középiskolás korában hat évig a Liszt kórus tagja volt és ő is Vígh Magdinál tanult énekelni két évig." A szólót *Terray Orsolya* énekelte – kitűnően! Nemcsak énektudásával, hanem színpadi megjelenésével is lenyűgözte a hallgatóságot.

A vendégkórus, a **Százhalombattai Liszt Ferenc Vegyeskar** műsora következett ezután. Először Lassus: O, Occhi manza mia című művét, majd Mozart: Hat noktürnjét énekelték el. Ezután Schumann: Cigányélet című kompozíciója, majd Giuseppe de Marzi: Signore delle Cime kezdetű, lírai kórusműve következett. Műsorukat Bernstein: West Side Story című musicaljének híres: Tonight részletével zárták. A kórus karnagya *Kriesch András*, másodkarnagya Szabó Éva. Nagyon jól kíséri zongorán a kórust Kriesch András. A kórustagok arcáról tükröződik, hogy nagyon szeretnek énekelni, és odaadó figyelemmel dolgoznak mindkét karnagy keze alá. A legmeggyőzőbb számomra a Schumann mű előadása volt. Jó megformálás, élénk dinamikai árnyalás volt hallható, a kórus jókedvvel énekelt. A Mozart daraboknál is sok szép pillanatot hallhattunk, de a zenei megformálást még lehet javítani, a bécsi klasszika stílusjegyeinek szellemében. Nagyon sok türelmet kívánok még ahhoz is, hogy az a cappella művek szépen, finomhangolással összecsiszolódjanak. Örülök, hogy hallhattam a százhalombattai énekkart, és további sikereket kívánok mindkét karnagynak és a kórustagoknak is!

A Százhalombattai Liszt Ferenc Vegyeskar szereplését a vendéglátó kórus oklevéllel és egy kis ajándékkal köszönte meg.

Ezt követően újra a **Bajai Liszt Ferenc Énekkar** következett. Most ismét Makkai Gézánét idézem: *„Egy kórus akkor érzi eredményesnek a munkáját, ha nem csak a próbateremnek énekel, hanem minél többször és több helyen megmutathatja, amit létrehozott. Ezért fontosak a vendégszereplések. Más kórusok műsorát hallgatva új művekkel ismerkedünk meg. Egy zombori vendégszereplésen figyeltünk fel a 15. században íródott madrigálra, amelyben egy vidáman szökdécselő, pityókás tücsök a szerelemről énekel. Josquin des Prés: El grillo – A tücsök; Celldömölkön, a Bárdos Fesztiválon hallottuk először Hans Nyberg svéd zeneszerző Ave Maria-ját.*" Az imént felsorolt kórusműveket a kórus vidám humorral, illetve átélten, szép, kultúrált hangzással adta elő.

Hraschek Katalin köszöntője

A kórus a közelmúltban is sokfelé járt: a Bárdos Fesztiválon, Celldömölkön, Kaposvárott, az Éneklő Pannónia elnevezésű rendezvényen, a Jászberényi Regionális Kórustalálkozón, a Szentesi Egyházzenei Fesztiválon, a Szovátai Tavaszi Kórusfesztiválon. E fellépéseken sok kórussal ismerkedtek meg.

A kórus karnagyának fontos törekvése, hogy rendszeresen tanuljanak meg új műveket. *„Most két olyan mű következik, amit ezen a tavaszon tanultunk meg. Elsőként egy kanadai szerző kórusművét hallhatjuk Új-Skóciából egy „Marion bridge" nevű halászfaluról. A szigeten élő halászok és szénbányászok hagyományos életmódját, kultúráját őrzi ez a ballada-szerű kórusmű."* A kórus meghatóan szépen énekelte a Song for the Mira című művet, amelyben gyönyörűen hegedült *Kubán Loránd*. Ezután, jó előadásban elhangzott Tóth Péternek Dsida Jenő versére komponált, Lángok című kórusműve. Idén április végén énekelték először, Erdélyben, a Szovátai Tavaszi Kórusfesztiválon. Tóth Péter kórusművének megtanulásával a kórus bizonyította, hogy kortárs kórusmű eléneklése sem áll távol tőle. Ezt követően hallhattuk még Franz Biebl: Ave Maria-ját, amelyben, kis kórusként, szinte szólistákként, ragyogóan énekeltek: *Kuti Józsefné, Fehér-Baros Anikó, Terrayné Ifjú Erzsébet és Zombolya Géza*. Karl Jenkins: Adiemus című, könnyedebb hangvételű kórusműve a ritmusra épül, ezt helyezi fókuszba. Dobon közreműködött Barti Gábor. A kórus nagyon szeret népdalfeldolgozásokat is énekelni, Bárdos Lajos: Este van már - című művét is idén tavasszal tanulták meg.

Ünnepélyes percek következtek. Dr. Makkai Gézáné három olyan kórustagot köszöntött, akik több mint 40 éve léptek be a Liszt Ferenc Énekkarba: *Gáll Vilmosné Piroska*, 1968 óta, azaz 48 éve énekel a kórusban. *Siskovits Lajosné, Zsuzsa*, 1971-ben, 45 éve, *Loósz Erzsébet* pedig gimnazista korában, 43 éve, 1973-ban lépett be a Liszt kórusba. Ő külföldön tartózkodott, távollétében lánya – Palatinszki Andrea – vette át a virágot.

Ezt követően én köszöntöttem a kórust a Magyar Kórusszövetség részéről. Felidéztem a Bajához, a Kórushoz és – hadd írjam így! – a Makkai Katihoz fűző szálakat: 2005-ben az ő segítségével rendeztük Baján az Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek elnevezésű programunkat. Ragyogó partner volt! Ekkor hallottam először a kórust. Jelen lehettem akkor is, amikor a Zeneiskola, az ő kezdeményezésére felvette Lukin László nevét. Azután hallottam a kórust Kaposváron szerepelni, majd tavaly itt, a Pünkösdváró Kórusfesztiválon. Valahányszor hallom őket, valóban azt érzem: nagyon fontos számukra az éneklés. Szeretik ezt művelni. S érződik az egymásra figyelés, a szeretet is. Egy kórusról sok mindent elárul, hogy hogyan ünnepel. Lám, a Liszt Kórus most sem önmagában ünnepel: barátokat hívott el erre az alkalomra is. Ez a kórus kapcsolatokat hoz létre, s azután ezt ápolja is. Úgy látom, ebben a munkában oroszlánrészt vállal *Terrayné Ifjú Erzsébet,* de –amint ez a későbbi, finom vacsora során kiderült -, a kedves meglepetések létre hozásában, a humoros percek megteremtésében nagyon sok kórustag önzetlenül és boldogan részt vesz. Így alakul és fonódik össze egyre jobban ez a kitűnő kórus. Minden kórus viseli egy kicsit a karvezetőjének vonásait is. dr. Makkai Gézáné igazi közösségteremtő ember. Jókedve, eleganciája, kedvessége, figyelmessége mindenkire árad. Ilyen volt zeneiskolai igazgatóként, így is tanított, így bánt kollégáival is. Ő tudja, micsoda kincs a felnőtt emberek szabadideje. Ezt megbecsülve dolgozik. Kiváló érzéke van ahhoz is, hogy szakmailag pontosan válassza ki a kórusnak leginkább való, ugyanakkor színvonalát egy kicsit mindig meg is emelő műveket. Bajai köszöntőmet Babits

05 ZeneSzo - 2016.indd 4 2016.09.26. 21:40:06

Mihály híres sorainak idézésével zártam, mert úgy éreztem, maximálisan igazak dr. Makkai Gézáné karnagyra:

„Megmondom a titkát édesem a dalnak:
Önmagát hallja, aki dalra hallgat.
Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
Az hallja a mások énekét is szépnek."

A második ének

Köszöntőmet követően, *Tipszics András* segítségével felköthettem a kórus zászlójára a jubileumi koncert emlékszalagját.

Ezután a vendégkórus karnagyai, *Kriesch András* és *Szabó Éva*, majd *Pethőné Kővári Andrea* a bajai Ad libitum kórus karnagya gratulált és köszöntötte a jubiláló kórust.

Dr. Makkai Gézáné köszönetet mondott Baja Város Önkormányzatának, a Baja Marketing Kft-nek, a Bácskai Kultúrpalota munkatársainak, akik a technikai feltételeket biztosították, valamint a kórus „hűséges közönségének, mert közönség nélkül semmit nem érne a munkánk."

A hangverseny záró műsorszáma a Hair című musical híres részlete volt: „Jöjj el napfény!". A kórus nevében karnagy asszonynak *Zombolya Géza* nyújtott át virágcsokrot.

A hangverseny legvégén a két kórus ismét közösen énekelt. Verdi: Nabucco című operájának híres Rabszolgakórusát, melybe a közönség is bekapcsolódott. A két utolsó darabban zongorán kitűnően kísért *Pethő Attila*, aki annak idején Vígh László keze alatt tagja volt a Liszt kórusnak, jelenleg pedig az Ad libitum kórus elnöke, énekes tagja és zongorakísérője.

Köszönöm, hogy részese lehettem ennek a ragyogóan megszervezett jubileumi megemlékezésnek. *Soltészné Lédeczi Judit* nevében is köszönöm, hogy kórusszervezetünket ketten is képviselhettük, s hogy ilyen körültekintően és sok szeretettel láttak minket vendégül. Azt kívánjuk, hogy kórus és karnagya még sokáig örvendeztethessen meg mindannyiunkat élményt adó, szépséget sugárzó muzsikálásukkal!

Hraschek Katalin

BÁRDOS LAJOS ZENEI HETEK

Jubileumot ünnepelnek

40 éves a Bárdos Lajos Zenei Hetek- és az Ifjúságnevelési Alapítvány, 30 éves a Bárdos Lajos Kamarakórus

Bárdos Lajos

A Solymári Zenei Hetek keretében, nagyszámú érdeklődő közönség előtt, Budapesten 1986 májusában tartotta Bárdos Lajos életének utolsó zenepedagógia előadását.

Hogyan is alakult ez a sorozat?

A Budapesttől könnyen elérhető Pest megyei faluban rendkívüli zenei érdeklődésű, énekelni szerető emberek éltek. A kiváló énektanár és népdalgyűjtő *Kelemen Istvánné* személyében lelkes karnagy vonzáskörébe kerültek az énekesek. Négy kórusa is volt Solymárnak akik jó kapcsolatot tartottak az ország más táján élő hasonló adottságú kórusaival. Meg volt a lehetőségük, hogy 1977-ben egy országos, és nemzetközi kórusfesztivált rendezzenek Solymáron. Az örömteli sikeres együttlét megalapozta a folytonosságot. Ezt követően minden év tavaszán megrendezték a kórusfesztivált melynek központja Solymáron volt, de később Budapesten, sőt különböző vidéki városokban, majd külföldön is voltak hangversenyeik.

Bárdos Lajos zeneszerző, karnagy-pedagógus, muzikologus érdeklődését felkeltette ez a spontán, remek sorozat ahol a kórusok bemutatkozhattak, megismerkedhettek, barátságok szövődtek, és mindenekelőtt hozzájárult az önként vállalt továbbképzésükhöz. Bárdos Lajos tíz éven át kijárt Solymárra, majd később a budapesti hangversenyekre, azonosult az alapgondolattal, mert vallotta, hogy nem szabad csak versenyekben gondolkozni: bár szükség van megmérettetésre, de még fontosabb a közös éneklés lehetősége, a zene örömteli átélése. Gyakran tartott énektanárok, karvezetők részére zenetudományi, zenepedagógiai előadásokat, akik ennek részesei lehettek, soha el nem feledték.

A neves zeneszerző éppen 30 éve hunyt el, 1986 novemberében. Halála után kapta a kórusfórum a **Bárdos Lajos Zenei Hetek** nevet.

Egy sorozat csak akkor működik jól, ha jól vezetik! Nos ki az aki vállalta, és azóta is töretlen erővel vezeti, az egyre terebélyesedő, elismerést kiváltó neves sorozatot?

A Zeneakadémia – Középiskolai énektanár és karvezető szakán – frissen diplomázott törékeny, karcsú, fiatal lány *Kempelen Tünde* mint énektanár és népművelő kezdte munkásságát, majd 1974-

05 ZeneSzo - 2016.indd 5 2016.09.26. 21:40:06

től a solymári Apáczai Csere János Művelődési Ház igazgatójává, és a ház kórusainak művészeti vezetőjévé választották. A nehéz feladatot hozzáértéssel, lelkesedéssel és fáradhatatlan szorgalommal és munkával látta el és 1977-ben megalapítója és művészeti vezetője lett a Solymári Zenei Heteknek. Mindig tovább haladt, néhány év múlva ott helyben megalakította a **Solymári Madrigálkórus**t.

A kórus alapját jelentette a művészeti fesztiválnak amely az évek során egyre tovább bővült és terebélyesedett.

Elismertsége már túljutott az országhatárokon. Hangversenyeiken megismertették a magyar zeneszerzők műveit, gazdag repertoárjukban az egyetemes zenetörténet darabjai is helyet kapnak. A kórus számos Európai országban szerepelt, sok partner kórussal ismerkedett meg, akik később részt vettek a Bárdos Lajos Zenei Hetek rendezvényein, így a partner kapcsolatok révén folyamatosan bővült és gazdagodott a fesztivál-sorozat.

Kempelen Tünde

A kórus általános elismertsége révén bátran vállalhatta 1986-tól a **Bárdos Lajos Kamarakórus** nevet. A budapesti székhelyű, azóta is aktívan működő kórus bázisa a Zenei Hetek alapegyüttesének.

A feladatok sokasága, sokirányultsága szükségessé tette a Bárdos Lajos Zenei Hetek Kórus,- és Ifjúságnevelési Alapítvány létrehozását. 1990 óta működik a civil, nem profit orientált alapítvány, a kórus fenntartója, mely csak pályázatok, támogatók, énekelni szerető és közösségeiket egyben tartó kórusok és karnagyaik segítségével működik. A karnagy és művészeti vezető *Kempelen Tünde* számára komoly segítséget és támaszt nyújt hűséges társa, *Miskolci Ottó*, aki a menedzser tisztségét és feladatait látja el.

Bárdos Lajos Kamarakórus - Solymár - vezényel: Kempelen Tünde

Az évtizedek során kialakított szerkezet állandósult az utóbbi években. A Húsvét utáni első, vagy második hétvégén, nagyszabású kétnapos kóruskoncert a nyitó napok programja. A megnyitókon meghívásos alapon kamarakórusok és nagyobb vegyeskarok Budapestről, vidékről, határokon túlról vesznek részt. Számos énekkar szinte évenként visszatérően énekel a koncerteken. 5-5 énekkar mutatkozik be szabadon választott műsorral, benne egy Bárdos művel. Befejezésként az Összkar Bárdos művet ad elő. Az ezt követő hetek hangversenyeire a kórusok meghívásos alapon érkeznek. Legfőbb szempont, hogy a nagyhírű, kiváló magyar énekkarok mellett mindig újabb, kevésbé ismert, vagy nem régen alakult fiatal kórusok közül is többen bemutatkozhassanak, kiterjesztve határon túli, alkalmanként nyugat Európa országaiból érkező együttesek fellépésével. Az Alapítvány eddigi nyilvántartásából kiderül, hogy eddig 20 ország kórusa, és 150 ezer énekes vett részt a Bárdos Lajos Zenei Heteken.

Vessünk egy rövid áttekintést a 2016-os programba. A XL. BÁRDOS LAJOS ZENEI HETEK BUDAPESTI I. NYITÓHANGVERSENYE, április 9-én volt, a II-ik hangverseny 10-én, mindkettő a Budai Szent Imre Gimnázium dísztermében. A fellépő kórusok és vezénylő karnagyaik: **Bárdos Lajos Kamarakórus** – *Kempelen Tünde*; **Országos Széchenyi Könyvtár Kórusa** – *Eckhardt Mária és Gupcsó Ágnes*; **Budapesti Ifjúsági Kórus** – *Behany András, Juhász Erika, Molnár Gabriella*; **Gödi Gaude Vegyeskar** – *Utassy Ferenc*; **Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Cantate Vegyeskara** – *Sapszon Ferenc.* Az Összkar előadásában elhangzott, Bárdos Lajos: Boldogasszony kánon.

A második nap szereplői: **Kispesti GyöngyvirágVegyeskar-** – *Borhy Csilla*; **Óbudai Kamarakórus** – *Erdős Ákos*; **Balassa Bálint Vegyeskar-Esztergom** – *Reményi Károly*; **Concordia-Barátság Énekegyesület**-Kőszeg – *Szilágyi Miklós*; **Fővárosi Kórus** – *Krasznai Gáspár*. Az Összkar énekében felhangzott: Bárdos Lajos-Márkus Miklós: Tábortűznél.

A kialakult nemes hagyománynak megfelelően vasárnap a Budavári Mátyás Templomban énekeltek a fesztivál vendégkórusai a 10 órai szentmise keretében, Bárdos Lajos Missa Tertia művét adták elő. Majd azt követően a Farkasréti Temetőben megkoszorúzták Bárdos Lajos síremlékét.

A következő hetekben Budapesten a következő hangversenyek hangzottak el: Női- és Férfikarok hangversenye; Éneklő Ifjúság Díszhangverseny; Musica Sacra hangverseny; Pünkösdhétfői Ünnepi kórushangverseny. Kárpát-medencei Kórustalálkozó a Pesti Vigadó dísztermében. A Bárdos Lajos Kamarakórus Jubileumi Hangversenye – Alakulásának 30. évfordulójára.

Nagyszabású, igen sok közreműködő kórussal vidéken tartott hangversenyek is gazdagítják a Zenei Hetek sorozatát. **Kiskunfélegyházán** adtak ünnepi kórushangversenyt Bárdos Lajos halálának 30. évfordulója emlékére. Közreműködtek Kiskunfélegyháza, Budapest, Szentes kórusai. **Tolna megye** évek óta állandó partner, ahol ifjúsági és felnőtt kórusbemutatók vannak. Májusban két nagyszabású hangversenyt tartottak, az „Éneklő Ifjúság" hangversenyén a következő városokból érkezett kórusok voltak a közreműködők: **Tolna, Bogyiszló, Paks, Szekszárd, Bonyhád**. Az „Ünnepi Díszhangver-

05 ZeneSzo - 2016.indd 6 2016.09.26. 21:40:07

seny" kórusai: **Bátészék, Dunaföldvár, Dombóvár, Simontornya, Mözs, Szekszárd, Tolna** városából érkeztek. E hangversenyek kezdeményezője és gazdája a Mözsi Bartók Béla Női kar karnagya, *Schmidt Zoltánné*.

Júniusban Solymáron, a 40 éve indult Zenei Hetek kezdő helyszínén tartottak „Ünnepi szentmisét és Kórushangversenyt", az ott közreműködők és karnagyaik: a **Solymári Férfikar** – *Fábián Attila*; **Solymári Hagyományőrző Asszonykórus** – *Sejberné Kánya Ditta*; **Solymári Szokolay Bálint Női Kar** – *Blazsek Andrea és Mózes Krisztina*; **Corvinus Vegyeskar** – *Lógó Tibor*; **Pilisszentiváni Vegyeskar** – *Neubrandt Ferenc*; **Sapszon Ferenc Kórus-Budaörs** – *Krasznai Gábor*. Tura városában „Népzenei és Kórustalálkozót" tartottak. A színes műsorban **Budapest, Hatvan, Aszód, Erdőkertes** kórusai is felléptek.

Határon kívül, a **Délvidék**en **Temerin** tartott „Éneklő Ifjúság" hangversenyt öt kórus közreműködésével. Június 17-19-ig Salzburgban volt vendégszereplésen a „Bárdos Lajos Kamarakórus" – Kempelen Tünde vezetésével – alakulásának 30 éves jubileuma alkalmából.

Ám ezzel még nincs vége a szerepléseknek, mert októberben Őszi utórendezvények is sorra kerülnek, mégpedig Erdélyben Nagykároly lesz helyszíne a Jubileumi Ünnepi Hangversenynek. A 40. Bárdos Lajos Zenei Hetek méltó zárásaként pedig Vác lesz a helyszín, ahol a Magyarok Nagyasszonya ünnepén a Székesegyházban tartják a Kórustalálkozót 1500 tagú összkar részvételével.

E sűrített összefoglaló befejezéséül engedtessék meg hogy a krónikás hitelességével közöljem a kórusok számát, akik közreműködői voltak a 2016-os Bárdos Lajos Zenei Heteknek. Ebben az esztendőben eddig száztizenkét kórus volt résztvevője a sorozatnak. Minden zenei szakember, minden kórusvezető tudja, hogy milyen nehéz feladat a szervezés, akár kisebb település, akár nagyváros területén. Mindig örömmel adunk hírt a találkozókról, versenyekről, fesztiválokról, de ilyen nagyszámú kórusfesztivált eddig még nem jegyeztünk!

Őszinte elismerés illeti e sorozat létrehozóját, aki évtizedek óta, töretlen erővel szervezi ezt a hatalmas együttest, mégpedig nagyon szerény körülmények között.

Kempelen Tünde karnagy a megálmodója, tovább fejlesztője és tovább éltetője e fesztivál sorozatnak. Minden új esztendő kezdetén megjelentetik a kis programfüzetet mely tartalmazza Bárdos Lajos Zenei Hetek gazdag anyagát, felsorolja a támogatókat és segítőket, akiknek egyben köszönetet mondanak. A több hetes program hangversenyei mindig változatosan, hangulatosan és zökkenőmentesen haladnak. Mert minden kezdeti nehézség ellenére a végeredmény mindig az öröm, a siker, a zenei élmény, amely gyakran euforikus örömmel tölti el a résztvevőket, és lendületet ad a közösségi munka továbbfolytatásához.

Ezt kívánjuk a továbbiakban is, hogy megvalósuljanak Kodály Zoltán gondolatai:

„Az ének szebbé teszi az életet, Az éneklők másokét is."

Márkusné Natter-Nád Klára

XVI. CSENGŐ ÉNEKSZÓ ÉRSEKÚJVÁR, 2016. MÁJUS 25-27.

„A lelki gazdagodás hatalmas forrásai erednek a zenéből. Azon kell lennünk, hogy minél többek számára megnyíljanak."

Kodály Zoltán féltő figyelmeztetése áll a XVI. Csengő Énekszó műsorfüzetének első lapján.

A résztvevő kórusokat hallgatva őszintén mondhatjuk, hogy az énektanár karnagyok igyekeznek megfelelni ennek az elvárásnak. Átérzik felelősségük súlyát, de érzik munkájuk szépségét is, és bíznak a jövőbeli eredményekben.

Három év elteltével újra összejöhettünk Érsekújváron – kórusok, karnagyok, zenekedvelők, felelős, a kultúrát vigyázó vezetők – hogy meghallgassuk a szlovákiai gyermek és ifjúsági kórusok fesztiválját. Mint eddig minden alkalommal, most is örömmel töltött el a nagyrészt már ismerős kórusok felkészült szereplése. 17 énekkar, Komárom, Párkány, Galánta, Ipolyság, Zselíz, Felsőszeli, Nagymegyer és a kelet-szlovákiai Kassa magyar tanítási nyelvű iskoláinak éneklő képviselői mutatkoztak be négy kategóriában, három hangversenyen. Az idén első alkalommal rendezték ezt a sok érdeklődőt vonzó eseményt az újjáépített Lovarda épületében, amelynek barátságos, világos, tágas nagyterme ideális helyszínt biztosított a mintegy 400 gyerek számára.

Az első hangversenyen (I. kategória) az alsó tagozatosok kórusai szerepeltek. (5 énekkar) Hallhattunk magyarbődi népdalokat körjátékokkal, gondosan válogatott összeállítást Kodály Zoltán bicíniumaiból, gyermekhangszerekkel kísért, egységesen szép hangon előadott gyermekdal füzért. Emlékezetes marad a kicsinyek műsorainak korosztályukhoz illő, igényes válogatása.

8 kórus énekelt a felsőtagozatosok kategóriájában (II.) Az ő műsoraikban már háromszólamú kórusművek, apró reneszánsz kórusdalok, ritkán megszólaló művek is szerepeltek. Pertis Jenő népdalfeldolgozása zongora és 3 furulya kíséretével (karnagy: *Juhász Mónika*) vagy Németh-Šamorínsky István gyermekdal feldolgozásai (karnagy: *Orsovics Yvette*) üdén, tisztán szólaltak meg, a felfedezés örömét nyújtva a hallgatók számára.

Három középiskolás kórus és egy művészeti alapiskolás kórus alkotta a III. és a IV. kategóriát, amelyben örömmel köszönthettünk két ifjúsági vegyeskart is. A kassai (karnagyok: *Ferencei Andrea, Kekeňák Szilvia*) és az ipolysági vegyeskar (karnagy: *Béres Gábor*) további meglepetés-műveket énekelt: John Leawitt, John Rutter, Pablo Sosa egyházi műveit, valamint Štefan Kalmer, Zdenko Mikula, Tamási Tibor és Tóth Péter világi kompozícióit.

A szerepléseket háromtagú zsűri értékelte. Tíz kórus arany fokozatú minősítést kapott, közülük öt a zsűri dicséretével kiemelt eredményt ért el, de az ezüst és a bronz fokozat tulajdonosai is értékes számot adtak tudásukról. Zsűritársaim: *Hraschek Katalin* (a KÓTA

05 ZeneSzo - 2016.indd 7 2016.09.26. 21:40:09

Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottság vezetője) és *Józsa Mónika* (a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem adjunktusa, több felvidéki énekkar karnagya) nevében is gratulálok karnagy kollégáink áldozatos, sikeres munkájához. Évtizedekig nevelték tanítványaikat harmóniában élni és énekelni, de mára már többen átadták a „stafétabotot" fiatal kollégáknak. Köszönjük hittel végzett ember- és közösségformáló munkáját *Kaszásné Morvai Margit, Stirber Lajos, Horváth Géza, Homolya Éva* karnagyoknak. *Siposs Jenő* kórusát 1983 óta, *Balogh Csaba* pedig az általa alapított együttest 50 éve ma is vezeti. További öröm kísérje őket pályájukon! A legfiatalabb kórusokat – így a 2014-ben alakult **Marianum Egyházi Iskolaközpont Schola Mariana Ifjúsági Kórus**t (karnagy: *Orsovics Yvette*), a 2015-ben alakult **Párkányi Gyermekkar**t (karnagy: *Hanza Rolanda*), a **Zselízi Gyermekkar** fiatal karnagyát, *Horváth Dianát* – szívből köszöntjük, és kívánjuk, hogy elődeik nyomdokán haladjanak kitartással, nemes munkájukban egyre megújulva.

Több értékes különdíj is gazdagította az együtteseket kiváló szereplésükért:

A Csemadok országos elnökének, Bárdos Gyulának díját a komáromi **Jókai Mór Alapiskola és VMK Kicsinyek kórus**a vehette át (karnagy: *Pfeiferlik Annamária*).

A *Klein Ottokár* polgármester úr által felajánlott három különdíj egyikét *Orsovics Yvette* karnagy kapta, az általa vezetett 4 kórus eredményes szerepléséért.

A második különdíjjal igényes kórusteremtő munkájáért *Hanza Rolandát,* a párkányi Ady Endre Alapiskola karnagyát jutalmazták.

A harmadik különdíjat *Béres Gábor*, az ipolysági **Bartók Béla Vegyeskar** karnagya kapta az ifjúsági vegyeskari kóruskultúra ápolásáért.

A „Hajnalok völgye" kortársművek fesztiváljának alapítói, *Tóth Árpád* karnagy és *Zaťko Ervin* a legjobban megszólaltatott kortárs kórusműért a komáromi **Schola Mariana ifjúsági Kórus**nak (karnagy: *Orsovics Yvette*) adták át elismerő díjukat.

A Zenebarátok Társasága több kórusnak és karnagynak adományozott díszoklevelet, elsősorban azoknak, akik 2016-ban ünnepelték megalakulásuk kerek évfordulóját, de azoknak is, akik a köztes időszakban ünnepeltek.

A polgármester úr két kórusnak adott át ádventi koncertre szóló meghívást: a kassai **Márai Sándor Alapiskola és Gimnázium Kicsinyek Kórusá**nak (karnagy: *Velkey Mária*) és a komáromi **Jókai Mór Alapiskola és VMK Gyermekkar**ának (karnagy: *Juhász Mónika*)

Meg kell említeni a kétnapos fesztivál kísérő programjában szereplőket, a **Czuczorosok Énekkar**ának (vezetőjük *Szaló Éva*) fellépését, a budapesti **Ad Libitum Kamaraegyüttes** (művészeti vezetőjük *Kazán Péter*) szereplését és a **Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórus**ának példát adó, sokszínű repertoárjából ízelítőt megszólaltató koncertjét *Józsa Mónika és Tóth Árpád* vezényletével.

Hálás köszönet illeti a rendezvény támogatóit, a Szlovák Köztársaság Kormánybiztosi Hivatalát, a Nyitra Megyei Önkormányzatot, Érsekújvár Várost, a Csemadok Érsekújvár-i Területi Választmányát, *Csáky Pál* EP képviselőt, *Szijjártóné Nagy Ilonát* és a Bethlen Gábor Alapot. Azért említem elsőként a nem-szakmai szervezeteket, mert ha ők ismerik, tapasztalják a mottóul választott Kodály Zoltán idézet tartalmát, akkor meggyőződésük a közös éneklés erejében szilárd, így a további években is biztos támaszt találhat munkájához a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága, amely *Szalay Szilvia* vezetésével, a fesztiválok megvalósításában nélkülözhetetlen *Kazán József és Stirber Lajos* segítségével értőn és lelkesen fogja össze az iskolai énekkarok és karnagyaik közös munkáját, biztatja őket a következő megmérettetésre.

A gála hangversenyen *Bárdos Gyula*, a Csemadok országos elnöke záró beszédében Sütő András idézte:

„Amíg egy nemzet énekel, messze hallatszik a hangja."

Láthattuk-hallhattuk, hogy a felvidéki magyarság él, énekel. Őszintén kívánjuk, hogy hangja messze érjen és hangozzék sokáig!

Hartyányi Judit
a zsűri elnöke

ELINDULTUNK SZÉP HAZÁNKBÓL…

A Budapesti Monteverdi Kórus hangversenyei Erdélyben

Régi vágyunk teljesült: sok szép hazai és európai utazás után, végre Erdélybe látogathattunk. Indulástól érkezésig hat napunk volt, - és ez bizony igen rövid idő, ha közben négy hangversenyt is terveztünk, és nagy kört jártunk be Kolozsvár – Sepsiszentgyörgy – Csíksomlyó - Marosvásárhely csomópontokkal.

Magunk szerveztük az utazást, és bár sok kedves ismerősünk várt minket út közben, nem volt meghirdetett fesztivál vagy meghívó partner kórus, - csak a megbeszélt hangverseny helyszínek kötötték meg a programunkat. Így tulajdonképpen szabadon választhattunk a tengernyi látnivaló, szívmelengető történelmi emlékhely, festői kis templom, múzeum és ámulatba ejtően szép táj között. Erdély kitűnő ismerője, kórusunk énekese és elnöke tervezte meg utunkat, és így olyan kiemelkedő helyszíneket látogattunk meg, mint a Segesvár, Kézdivásárhely (Székely Múzeum), Gelence, Csíkkarcfalva, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Maréfalva, Szováta fürdő. Külön kiemeljük rövid látogatásunkat **Szentegyház**án, a Gyermekfilharmónia székhelyén, ahol *Haáz Sándor* csodálatos zenei és kulturális központot épített a környék gyermekeiből álló énekkarnak, zenekarnak, és világhírűvé tette együttesét.

Boldog emlékű Márton Áron püspök életútja, mély tiszteletet kiváltó példája adta az alapgondolatot ahhoz, hogy születésének 120. évében elinduljunk erre a gyönyörű útra, és így örömmel csatla-

05 ZeneSzo - 2016.indd 8 2016.09.26. 21:40:09

koztunk a Magyar Állam által meghirdetett „Márton Áron Emlékév” eseményeihez. Ez alkalomból tűztük műsorunkra Szőnyi Erzsébet: „Ima alkonyi harangszóra” című, gyönyörű alkotását is, amelynek szövege Csíkszentdomokosról, Márton Áron szülőhelyéről való.

Műsorunk három nagy egységből épült föl, az elsőben magyar zeneszerzők motettái hangzottak el (Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Szőnyi

Erzsébet, Orbán György, Csemiczky Miklós). A műsor második nagy egysége az európai zenetörténeti korok egyházi zenéjéből adott válogatást, (Händel, Vivaldi, Fauré, Rachmaninov). Erdélyben először adtuk elő a romantikus román szerző, G. Musicescu „Doamne buzele mele” kezdetű áhítatos, szép művét, amely az 50. zsoltár 17. versére készült („Uram, nyisd meg ajkamat…”).

A kórus műsorának harmadik része világi alkotásokat tartalmazott. **Marosvásárhely**en, a Kultúrpalotában lehetőségünk nyílott arra, hogy magyar népzenei földolgozások oldják föl az imádságos művek hangulatát. Nagyon jól esett, hogy Bartók Béla, Kodály Zoltán, Pászti Miklós, Karai József és Csíky Boldizsár darabjai mosolyt csalhattak az előadók és a közönség arcára.

Kolozsváron, Erdély történelmi központjában, a Szent Mihály templomban volt az első hangverse-

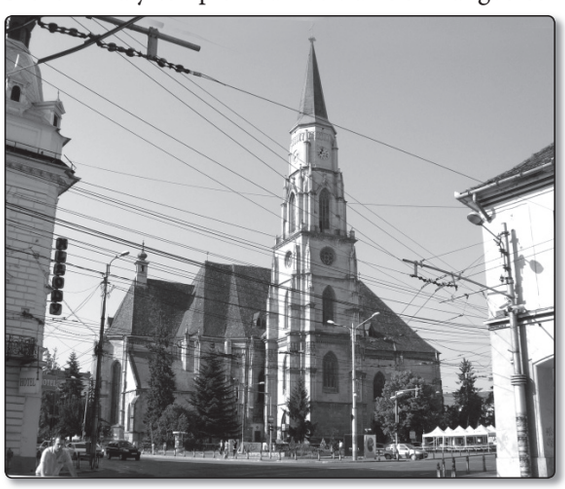

nyünk, és annak ellenére, hogy hajnali indulás, teljes napi utazás, több apró késleltető meglepetés után igen későn érkezünk meg a helyszínre, a lelkes hallgatóság nagy tetszésére énekeltünk. A koncert után szeretetteljes fogadtatásban részesített minket *Tóth Guttman Emese* asszony, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke, *Dr. Potyó István* karnagy és *Kovács Sándor* főesperes, a Szent Mihály templom plébánosa. A Kolozsvári Rádió hosszú riportot készített együttesünkkel, - ez július 4-én, a Hangoló c. műsorban hangzott el.

Sepsiszentgyörgyi hangversenyünk ismét népes hallgatóság számára hozott nagy örömet. A hangverseny végén nem is akart elmenni a közönség, - a kitartó taps után jó adag kürtős kaláccsal és egy kis pálinkával köszönték meg énekünket.

Sepsiszentgyörgyön éppen ott létünk idején folyt az Első Erdélyi Karvezető Szeminárium, amelynek létrehozója a kiváló fiatal karnagy és tanár, *Löfi Gellért*, - szakmai vezetője *Rozgonyi Éva és Ordasi Péter* karnagy volt. Így adódott a lehetőség, hogy a Krisztus Király templomban tartott hangversenyünkön a szeminárium hallgatói és oktatói is részt vettek. Barátságos találkozás volt. Kiderült, hogy azonos helyen vacsorázott a két társaság, és felszabadult, jó kedvű énekléssel örvendeztettük meg egymást.

Csíksomlyón a „Sarlós Boldogasszony” ünnepi szentmise keretében énekeltünk, és ezután rövid hangversenyt adtunk. A Kegytemplom hangulata mindenkit elvarázsolt, és csak az idő múlása és a hátralévő utazás kényszere vetett véget a meghitt koncertnek.

Marosvásárhelyi hangversenyünk volt utazásunk fénypontja. Rövid időnk jutott arra, hogy megcsodáljuk a Kultúrpalotát, ahol a koncertet adtuk. Azért így is elámultunk a magyar szecessziós épületek egyik legszebb alkotásán, amely minden részletében a XX. század elejének építészeti és belsőépítészeti pompáját és gazdagságát tükrözi.

Változatos és igen hosszú műsor állt össze erre az alkalomra, - hiszen minden szépséget szerettünk volna megszólaltatni, - és valóban, különleges koncentrációval, emelkedett és boldog énekléssel adtuk elő programunkat. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy *Csíky Boldizsár*, az erdélyi zenei élet nagy tekintélyű muzsikusa is eljött a koncertünkre. Ő ebben a városban él és alkot, - korábban, hosszú éveken át a világhírű Kultúrpalota zenei igazgatója volt, és mivel a hangversenyünk is ebben a csodálatos épületben, a híresen kiváló akusztikájú Díszteremben volt, ünnepi pillanatot jelentett, hogy itt énekelhettük el neki a „Ker’be virágot szedtem…” kezdetű, kedves népdalfeldolgozását. *Csíky Boldizsár* lelkes szavakon túl, őszinte elismerését fejezte ki gazdag, sokszínű műsorunkról. Értékes gondolatai mindnyájunknak életre szóló útravalót adtak.

Műsorunk különleges darabja volt Vasile Cazan, román zeneszerző műve, amelyet magyar nyelven írt, Reményik Sándor: Templom és iskola című versének első és utolsó versszakára. Vasile Cazan a kolozsvári Kultúrpalota mostani zenei igazgatója, karmester

05 ZeneSzo - 2016.indd 9 2016.09.26. 21:40:10

és karnagy. Hálásak vagyunk neki, hogy ezen a csodálatos helyszínen léphettünk föl. Több műve közül választottuk ki ezt a drámai művét. Természetes, hogy a mintegy ötszáz főnyi közönség, amelynek nagyobb része magyar volt, megrendülve hallgatta a gyönyörű hitvallást. Bizonyos, hogy ez-

zel a művével a zeneszerző, a nagyszerű muzsikus és tiszteletre méltó román ember, élete egyik legnagyobb ajándékát adta a testvérként mindinkább boldoguló magyar és román népnek. Egyébként, ő maga a három nappal korábbi, sepsiszentgyörgyi hangversenyünkön hallhatta darabját, mert szívkórházi kezeléséből csak ekkor tudták elengedni őt, hogy meghallgasson minket. A meghatódás és a kölcsönös köszönet szavai hangzottak el, amelyeket megsokszorozott az ottani közönség lelkes ünneplése is. /Mindkét koncertünk végén, Sepsiszentgyörgyön és Marosvásárhelyen is, – amint mesélték, – ritka eseménynek számított, hogy hosszan, állva tapsolt a hálás hallgatóság./

Dicséret illeti *Krasznai Gáspár* kollégánkat a zongora illetve orgonakíséretekért, és köszönjük *Horváth Csaba* énekesünk előadását, aki Kodály: „El kéne indulni" című népdalfeldolgozását szólaltatta meg a Kultúrpalotában, remek humorral és nagy sikerrel.

Köszönetet mondunk az Emberi Erőforrás Minisztériumának, valamint a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kuratóriuma tagjainak, hogy segítségükkel létre jöhetett hangversenykörutunk. Köszönet illeti kórusunk énekeseit is, akik dús évadunk végén vállalkoztak erre az utazásra.

Hamar eltelt a hat nap, gyorsan véget ért az élményekkel, muzsikával teli szép kirándulás. Elindultunk szép hazánkból, és elérkeztünk kincses Erdélybe, magyar történelmünk és kultúránk bölcsőjéhez. Úgy készültünk, hogy énekünkkel tiszteletünket fejezzük ki a magyar egyháztörténet nagy alakja, Márton Áron püspök munkássága előtt, hogy örömet viszünk kedves barátainknak, mindazoknak, akik Erélyben segítettek nekünk a koncertek előkészítésében, és örömet adunk mindenkinek, aki meghallgat minket. Ha most mérleget készítünk, akkor azt érezzünk, hogy mi kaptunk tőlük sok-sok élményt, megértést és szeretetet. Mindig hálásak leszünk érte.

Kollár Éva

TEREMTÉS

A művészet megszületéséhez és újraalkotásához egyaránt minősített idők és ihletett emberek kellenek. Egy-egy évforduló alkalmával az újrateremtett pillanatokért – legyenek azok percek vagy órák – több száz, vagy akár ezer kilométert is vállal hallgató vagy előadó. A Kolozsváron szerzett legutóbbi élményhez hasonlót, Kozma Mátyás marosvásárhelyi orgonaművész-zeneszerző halálának évfordulóján rendezett emlékhangverseny alkalmával tapasztaltam, évtizedekkel ezelőtt. Akkor egy alig pár perces – nekem ajánlott – darab előadásának imperatívusza legyőzött kilométereket, fáradságot, országhatárt. Az alábbi írás is egy ilyen minősített alkalomról szól, melyet szeretnék megosztani az olvasókkal. Azért mert hiteles! Részese lehettem egy felemelő, teremtő és újrateremtő emberekről szóló emlékezésnek: ***„hangversenyünkkel tisztelgünk Guttman Mihály és Gabriella áldozatos zenei tevékenysége előtt születésük 90. évfordulóján"*** – húzódik meg szerényen a műsorfüzet alján. Fogadják hát szeretettel egy olyan kolléganő gondolatait az eseményről és az előttünk járókról, aki családi kötődése okán (is!) hiteles személyisége Erdély zenetörténetének.

(Dávid István)

SZŰKNEK BIZONYULTAK A SZENT MIHÁLY TEMPLOM PADSORAI*

(Gondolatok Haydn: A Teremtés című oratóriumának előadásáról)

A nyári vakáció felénél járunk, ennek ellenére egymást érik a különböző rendezvények, fesztiválok, az egész országból idesereglenek a szórakozni, mulatni vágyó fiatalok. A sok rendezvényből mindenki válogathat az igénye, ízlése szerint. Mi a Haydn muzsika meghallgatását választottuk, A Teremtés oratóriumot, amelyet július 22-én tűztek műsorra Kolozsváron. Szép élményben volt részünk.

Ez a bibliai témát feldolgozó, nagy előadói együttest (szimfonikus zenekar, szólisták, kórus) igénylő mű az idős Haydn nagy hatású alkotásainak egyike. 65 éves korában fogott neki a mű megírásának és három évig dolgozott rajta. Az egész mű a természet szépségeinek, a tisztaság, derű és életöröm érzésének a kifejezője. A sikeres bécsi bemutató 1798-ban volt.

Városunkban ez a mű 1839-ben *Ruzitska György* vezénylésével a Redutban (ma Néprajzi Múzeum) hangzott el. 1932. november 1-én ismét felcsendült Haydn fenséges műve, ezúttal a Szent Mihály-templomban. A templom ének- és zenekarát *Zsizsmann Rezső* orgonaművész, karnagy vezényelte, aki 1929 és 1941 között a Szent Mihály templom zeneigazgatói, karnagyi tisztségét látta el. A korabeli sajtó (Ellenzék, Deutsche Zeitung) meleg hangú írásban emlékezett meg a mű akkori előadásáról. Hosszú (kényszerű) szünet után, a '90-es években ismét felhangzott a Teremtés a **Transilvania Filharmónia Zenekara**, kórusa és szólistái előadásában.

A mostani csodás koncert színhelye ismét a Szent Mihály templom volt. Az oratórium előadói a következők voltak: a **Hittfeldi** (Németország) **Vegyeskórus** *Adam Marius* vezetésével, a **kolozsvári Szent Cecília Kórus** és zenekar *Potyó István* karmester vezetésével, valamint *Julia Grüter*

** Megjelent a kolozsvári Szabadság 2016. augusztus 12. számában*

05 ZeneSzo - 2016.indd 10 2016.09.26. 21:40:11

(Németország), *Pataki Adorján, Sándor Csaba, Adam Marius és Kormos Melinda* szólóénekesek.

Úgy a szólisták, mint az együttesek (zenekar, kórus) minden tagja tudása legjavát adta. Muzikalitás, pontosság, tiszta intonáció, biztos belépések, szépen megformált dallamívek, a zenei mondanivaló mély átérzése és tolmácsolása jellemezte a mű előadását. A közönség soraiban ülő hallgatók közül azok is elismerően nyilatkozhatnak a nagyon szép teljesítményről, akik valaha résztvettek zenekarokban vagy vezettek együtteseket és tudják, hogy a kórus egységes, kiegyenlített hangzása, a polifon tételek, kettős fugák pontos belépései sok próbát, fejlett kóruskultúrát igényelnek. Az érdem minden résztvevő tagé is, de elsősorban a vezető karnagyé, *Potyó Istváné*, mert az ő muzikalitása, tehetsége, a mű tökéletes ismerete, tiszta, biztos és határozott mozdulatai biztosították ezt a csodás előadást. A templom padsorai szűknek bizonyultak a nagyszámú, minden életkort felölelő közönségnek, akik hosszas tapssal köszönték meg a nagyszerű előadást. Kár, hogy az oratórium utolsó 30 percét megzavarta az ugyanekkor lezajló sportesemény (autóverseny!), az emlékező áhítat transzcendens érzését a jelen durva zajai szakították félbe. Jó volna, ha a történelmi központból elköltöznének a harsány rendezvények, legalább akkor, ha a plébánia szervezésében ilyen fenséges eseményre kerül sor.

Köszönettel tartozunk a Szent Mihály-plébániatemplom elöljáróinak, valamint a zenekar és kórus tagjainak, hogy ezt a felemelő hangversenyt *Guttman Mihály és Guttman Gabriella* tanárok emlékének ajánlották, akik az idei évben töltötték volna be 90. életévüket. A fellépő kolozsvári hangszeresek és kórustagok majdnem mindegyike a Guttman-házaspár tanítványa volt, vagy a szüleik jártak a Zeneiskolába és tanulták a zeneelmélet-szolfézst, hangszerismeretet, franciát Gabi nénitől, karvezetést, kamarazenét, zenekari játékot Misi bácsitól. A szaktárgyak mellett, amelyeknek átadására következetesen, nagy tudással törekedtek, személyes példájukkal a muzsika iránti szeretetre, tiszteletre, pontos, kitartó munkára és becsületre, egymás munkájának elismerésére nevelték növendékeik seregét, akik közül sokan szereztek hírnevet itthon és a határainkon túl is mestereiknek és iskolájuknak. Hálásak vagyunk a sorsnak, hogy ilyen tanáraink voltak és mindig a legnagyobb tisztelettel és szeretettel gondolunk rájuk.

Zsizsmann Ilona

- FELHÍVÁS -
ZENÉS VASÁRNAP DÉLELŐTTÖK BUDAPEST MÚZEUMAIBAN
2016. október 1. – 2017. június 30. között

Szeretettel várjuk kórusaink írásbeli jelentkezését.
Vasárnap délelőtti hangversenyeket az alábbi múzeumokban tartunk:
- **Magyar Nemzeti Galéria** - **Budapesti Történeti Múzeum**

További információ: **KÓTA** Titkársága 1537. Budapest, Pf.: 406. Telefon: +36-30 943-0933 E-mail: kota@kota.

05 ZeneSzo - 2016.indd 11 2016.09.26. 21:40:12

„Ó, drága szép muzsika…”

FEKETE LÁSZLÓ ZENEPEDAGÓGUSRA EMLÉKEZTEK TURÁN

Tura város hangszeres zenei- és kóruséletének egyik meghatározó személyisége volt a zenepedagógusként és kántor-karnagyként a településre került ***Fekete László***, aki 2003-ban 87 évesen hunyt el. Halála óta, az emlékét ápoló család a turai Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtárral közösen helyi emlékkoncerteket tart. Ebben az esztendőben ez az esemény azáltal vált még jelesebbé, hogy kerek évfordulót ünnepeltek: az 1916-os születésű Laci bácsi idén lett volna 100 éves. A jubileum köré szerveződött április 23-i rendezvényt emelkedett hangulat ragyogta be, hiszen a családtagokból és tanítványokból színpadra álló fellépők színvonalasan tolmácsolták klasszikus zeneszerzők műveit, s egyúttal nosztalgikus érzéseket osztottak meg a zsúfolásig megtelt nézőtéren ülő közönséggel.

Fekete László gazdag életpályájából számos fontos állomáshelyet lehetne említeni Pásztótól, Jászárokszálláson keresztül Tiszafüredig, de nekünk ebből a tartalmas életútból azok a legfontosabb momentumok, melyek Turához kötődnek. 1965-ben Tura határát a Tanítóképző Intézetben útravalóul kapott gondolatokat felidézve lépte át: *"Menjetek kis országunkba új állomáshelyeitekre, a zajos városokba, a csendes községekbe, a népviseletekben gazdag falvakba és legyetek a nép napszámosai. Fogjátok meg a rátok bízott gyermekek kezét, igaz szeretettel tanítsátok, oktassátok őket a tőlünk kapott ismeretekre, és neveljetek belőlük igaz, becsületes, dolgos hazafiakat."* Ebben a küldetésben soha semmi meg nem tántorította. 1965-től haláláig Tura zenei életének emblematikus egyéniségévé vált. Zeneiskolát alapított évi 70-80 turai, galgahévízi, vácszentlászlói növendékkel. 132 fellépése volt az együttessel határon innen és túl. Magyarország mellett, Ausztriában, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban gyermek énekkarával és zenekarával repültek a „Muzsika szárnyán". A zenei nevelés a turai általános iskola épületében folyt, de a nagy koncertek mindig a művelődési ház színpadán kerültek megrendezésre.

A művek kiválasztásában nagyfokú igényesség jellemezte, hiszen olyan mesterei voltak, mint Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Werner Alajos, Rajeczky Benjámin, ez utóbbit gyermekkorától személyes jóbarátjának is tudhatta. A kórusművek, a szomszédos nemzetek zenéi, az operarészletek, a zongora, a furulya, a harmonika, a gitár, a harangjáték dallamaira, ritmusaira átírt zeneművek mellett gyakran felcsendültek hazafias érzelmű népszínművek, operettek betétdalai is, nem is akármilyen színpadi feldolgozásban. Látványos díszletekkel, jelmezekkel, színi jelenetekkel huszároltözetekben, népviseletben. 1978 decemberében, nyugdíjba vonulása előtt 200 tagú kórus, a 12 évfolyam volt énekkari tagjai együtt zengették a klasszikusokat, melyet Laci bácsi vezényelt.

A muzsika szárnya repítette Fekete Lászlót haláláig. A karmesteri pálca utoljára 1998-ban lendült kezében, a tanári intelmek 2000-ban hangzottak el utolsó magántanítványának. Betegsége kezdetétől büszke apaként és nagyapaként már csak gyermekei és unokái zenei előmenetelét kísérte nyomon egészen 2003-ban bekövetkezett haláláig. Szülővárosában, Pásztón helyezték örök nyugalomra, de a turai régi temetőben egy fakereszttel jelzett kegyeleti helyen is ég érte a gyertya.

Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy családtagjain, tanítványain, s most már azok tanítványain keresztül is több százan vannak mindazok, akik továbbviszik Fekete László zenei és zenepedagógusi örökségét. Ennek az örökségnek a szellemi eredményei mellett olyan kézzelfogható hagyatékai is vannak, mint Laci bácsi saját készítésű kottaállványai, nyakkendői, ritmushangszerei, zeneoktatást segítő egyedi pedagógiai eszközei. Turai tanítványai közül többen előadóművészként vagy pedagógusként a zenei pályát választották. Maczkó Mária népdalénekesként, Tóth Péter László kántor-karnagyként, Győri Péter előadóként, Cserháti István, Sima István, Voloszné Őszi Erika, Tóth Csaba, Sándor-Kis Anita, Tóth-S. Péter ének-zene és zeneiskolai tanárokként, a furulyázással felvételire felkészített pedagógusok sokasága óvó nénikként és tanító nénikként igyekeznek méltóvá válni Laci bácsi szellemiségéhez.

Az a hatás, melyet Fekete László tudott az emberekre gyakorolni máig kisugárzik, hiszen a közönség száma, a színpadot megtöltő fellépők sora mutatta, hogy a tanár úr neve ma is hívó szó egyrészt a turaiaknak, másrészt egykori kollégáknak, barátoknak, tanítványoknak egyaránt. Közülük álltak színpadra a polgármester által köszöntött fellépő művészek, növendékek Budapestről, Hatvanból, Szolnokról, Debrecenből és természetesen Turáról.

Elsőként *Maczkó Mária* Magyar Örökség-, eMeRTon- és KÓTA Tanári-díjas népdalénekes, Laci bácsi felfedezettje saját gyűjtésű Galga menti és moldvai népi énekes imádságaival tisztelgett előtte. Azt követően bemutatkozott *P. Mester Jolán* több fuvolista és furulyás növendéke, *Szombati Alíz, Orbán Flóra, Bozlék Rita, Major Lili* a hatvani Kocsis Albert Zeneiskolából. Felkészítőjük Mozart, Beethoven, Chopin, Grétry, Bogár István műveiből válogatott erre az alkalomra.

A turai tagozatot is működtető Micro-fon Zeneiskola gitárzenekara és több zonogorista növendéke, *Bankó Domonkos, Tóth Bálint* is lehetőséget kapott ezen a napon Fernando Sor, Szokolay Sándor, Mozart, J. S. Bach, Kuhlau, Bartók Béla egy-egy művével.

A turai gyermekek zenei fejlődésének támogatására létrejött Fekete László Alapítvány elnöke, a magánénekesként, karnagyként és általános iskolai ének-zene tanárként is tevékenykedő, *Sándor-Kis Anita* népi énekes és zongorista tanítványai - *Bangó Enikő és Kajári Kitti* - mellett, a közelmúltban az Erkel Színház Dalárnap rendezvényén is közreműködő **Világi Női Kórus**ával Pitoni, Ligeti egy-egy művét és Kodály Pünkösdölőjét tolmácsolta.

A kórusok közül itt vendégeskedett még a **Szolnoki Jubilate Kórus**, *Kómár István* plébános-kar-

05 ZeneSzo - 2016.indd 12 2016.09.26. 21:40:13

nagy vezetésével. A 65 tagú amatőr egyházi kórus aktuális repertoárja Cèsar Franck: Dextera Domini c. darabjának rövidített változata, Franz Schubert: Német mise zárótétele, Bárdos Lajos: Boldogasszony kánonja és Benedict Randhartinger: Cantate Domino c. zsoltára volt.

Az ünnepi hangverseny csúcspontját a családtagoknak köszönhető élmény jelentette. A zeneakadémián *Lakatos György és Keszler György* kezei alatt, majd a bécsi Universitat für Musik und Darstellende Kunst-ban nevelkedett unoka, *Ifj. Duffek Mihály* fagotton adta elő Tansman Áriáját. A Magyar Fagottos Társaság 2001-ben ifj. Hara László-díjjal tüntette ki. 2015-ben szerezte meg a doktori fokozatát. Jelenleg a Budapesti Fesztiválzenekarban játszik.

Őt követte az ugyancsak a zeneakadémián doktoráló testvére, *Duffek Ildikó* vezényletével a 2011-ben alakult **Arte Semplice Kamarakórus**. Több sikeres magyar és európai hangverseny és fesztivál után, a turai színpadon Ola Gjeilo: Ubvi Caritas, Farkas Ferenc: Alkony és Kocsár Miklós: Hegyet hágék c. műve csendült fel tőlük, mely egy archaikus népi imádság Erdélyi Zsuzsanna gyűjtéséből.

A családtagok sorát édesapjuk, *Prof. Dr. habil. Duffek Mihály* zongoraművész, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának dékánja zárta. Oktatói tevékenysége mellett a nemzetközi és hazai művészeti életben szólistaként, kamaraművészként, kóruskísérőként vesz részt. Európa, Ázsia, Amerika országaiban folyamatosan koncertezik. Debrecen művészeti közéletének meghatározó egyénisége, aki mindig örömmel gondol az ifjú zongoristaként Turán töltött időkre, amikor Fekete Laci bácsi kórusát kísérte. Ezen az ünnepnapon Schumann: Bécsi karnevál 1. tételét adta elő.

A színpadi programot a házigazdák fejezték be. A Turai Templom **Magyarok Nagyasszonya Kórus** által felcsendülő egyházi műveket *Tóth Péter László* kántor-karnagy, *Fekete László* egykori tanítványa, majd munkatársa vezényelte.

A koncert után a közönség átsétált a közeli főtéren 2011-ben felállított zenepavilonba, hogy Laci bácsi örök nyomot hagyó életművére maradandó módon is felhívhassa a figyelmet Tura városa. Fekete László haláláig aktív munkásságát számos szakmai, tanári kitüntetés mellett Tura Nagyközség Önkormányzata 1994-ben Turáért Emlékéremmel, 2000-ben Pest megye Lajtha László-díjjal ismerte el. Tiszafüreden 2004-ben zeneiskolát, Jászárokszálláson 2012-ben színháztermet neveztek el róla, Tura Város Önkormányzata *Szendrei Ferenc* polgármester kezdeményezésére 2016-ban a zenepavilon névadójául választotta, hogy méltó módon fejezze ki tiszteletét Laci bácsi személyisége előtt. A család és a művelődési ház fotóalbumaiból válogatott fényképek alapján *Szalai Katalin* kodexíró és oklevélgrafikus készítette a kézzel festett egyedi grafikát.

Az emléktábla igyekszik visszatükrözni azt a gazdagságot, azt a zsongást, ami valóban jellemezte Laci bácsi koncertjeit. Különös vonzódást és rácsodálkozást érzett a hegyek, a természet szépsége iránt, így nem véletlen, hogy nyaranta a környező országok csodálatos hegyei között kirándultak és koncerteztek tanítványaival. Ami elmaradhatatlan még erről a tablóról, az annak a Schubert dalnak a felidézése, amelyet mottójául választott, s amely a kórusok közös előadásában a névadó ünnepségen is felcsendült: *"Ó, drága szép muzsika, drága hang, úgy zeng a szívemben, mint lágy harang."*

Az egykori tanítványból lett szandaszőlősi plébános, *Kómár István* atya áldotta meg a Fekete László Zenepavilont. Az ünnepség záróakkordjaként Laci bácsi unokája, *Duffek Ildikó* itt vezényelte a kórusok együttes énekében megszólaló Kodály: Esti dal c. művét.

Fekete László özvegye, a mindig hűséges és a zenei nevelésben is együttműködő örök társ, *Baba néni* és családtagjai meghatódva és őszinte köszönettel fogadták polgármester úr, az önkormányzat és minden egykori kolléga és tanítvány tiszteletadó figyelmességét, megbecsülését.

Seres Tünde

05 ZeneSzo - 2016.indd 13 2016.09.26. 21:40:13

A XIV. ALBA REGIA NEMZETKÖZI GYERMEKKÓRUS FESZTIVÁL SZÉKESFEHÉRVÁR, 2016. JÚNIUS 2-5.

A Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola szervezésében került lebonyolításra idén is az Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál. A 14. alkalommal életre hívott találkozó június 2-án délután a Kossuth udvarban közösen megtekintett-meghallgatott Órajátékkal, majd a Székesfehérvárra érkezett kórusok közös éneklésével vette kezdetét a Városház téren.

A vendéglátó intézmény három énekkarán túl

a fesztivál résztvevői budapesti, pécsi, kecskeméti, székelyudvarhelyi, lengyel, valamint cseh gyerekek voltak. A közel ötszáz éneklő gyermeket *Brájer Éva* alpolgármester köszöntötte őszinte örömmel a Koronázó Városban. Valamikori „ének-zeneis" diákként maga is kórusban énekelt és táncolt. Ezután a gyermekkarok a huszonnyolc év hagyományaihoz hűen *Kneifel Imre* vezetésével elénekelték Kodály Zoltán – Berzsenyi Dániel : A magyarokhoz című kánonját, majd a város Fő utcáján énekelve végig vonulva tudatták az érdeklődő fehérváriakkal, hogy elkezdődött a **Nemzetközi Alba Regia Gyermekkórus Fesztivál**.

Este a Prohászka Ottokár templomban a kórusok egy-egy művel mutatkoztak be és köszöntötték Székesfehérvár zeneszerető közönségét valamint a fesztivált rendező Kodály Zoltán Iskolát.

Ezt viszonozta a városban működő művészeti csoportok hangversenye, melyben a **Hermann László Ifjúsági Kamarazenekar**, a Hermann László Zeneművészeti Szakközépiskola népzenész növendékei és az **Alba Regia Vegyeskar** mellett a nyolcadikos *Hepp Jázmin* zongorajátékában és a Kodály Iskola összkarának műsorában gyönyörködhetett a szép számú hallgatóság. Életerővel töltötték meg a templomot a gyermekkarok lelkes előadásukkal. Felemelő érzés volt hallani a záró kórust: Kodály Zoltán Pünkösdölőjét, üde gyermekhangoktól zengő harmóniáit a szervező Kodály Iskola kórusainak előadásában.

A XIV. Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál résztvevői június 3-án és 4-én délelőtt a Szent István Művelődési Házban mutatkoztak be. A kórusok hangversenyein többségében magyar zeneszerzők művei csendültek fel. Természetesen a lengyel és a cseh kórus saját nemzete kórusműveiből is többet bemutatott - ezek a találkozó szép pillanatai voltak. De énekeltek 21. századi műveket is a nemzetközi zeneirodalom gazdag repertoárjából. Kiemelkedő volt az aprók, a legkisebbek igényes felkészültsége, műsoruk példaértékű bemutatója. A gyermekek nemcsak hangjukat, szívüket hozták el a fesztiválra: gyakran hallatszott a vastaps, mert bőven kapott a zsúfolásig megtelt díszterem hallgatósága a változatos kórusműveket illusztráló pantomimes, jelmezes mozgással fűszerezett előadásokból is. Újszerű, mértéktartó műsorokat hallhattunk, melyekben elsősorban a kórusművek igényes megszólaltatása volt a meghatározó.

A zsűri kivételesen könnyű helyzetben volt, mert a kórusok - ugyan nem versenyre jöttek – tudásuk legjavát nyújtották és nagy lelkesedéssel, ugyanakkor koncentráltan, fegyelmezetten léptek a dobogóra. Nagyszerű volt, hogy az énekkarok igényes, mondhatni nem könnyű műsorral, előadással mutatkoztak be, mégis volt egyéniségük, kiemelhető jellemző karakterük, dicsérni való az előadásukban. És a kitartásukban, mert az estébe nyúló programok és a kötetlen, énekszótól hangos örömteli viháncolások után másnap, akár reggel kilenc órakor újra felkészült, örömmel éneklő gyerekeket láthattunk a kórusdobogón.

A szervezők természetesen gondoskodtak a nappali élményszerzésről is, ami nem volt kis feladat a hangversenyekkel teletűzdelt négy nap alatt.

A székesfehérvári önkormányzat honlapján, az újságokban és a városi tévében mindennap megjelentek a fesztivál eseményei és riportok a programokról. Ezekből a riportokból idézünk a Zeneszó olvasóinak:

„… a zsűri egyik tagja elmondta, nagyon fontosnak tartja, hogy az ilyen jellegű fesztiválokat felkarolják. Nemcsak az a karnagy, aki ezt megszervezi – jelen esetben Kneifel Imre -, hanem az a város is, ahol lebonyolításra kerül, egy nagyon fontos missziót teljesít. Hiszen a mai világban a gyerekek kevés olyan zenei, érzelmi töltést kapnak, mint régen, amikor több énekóra, több kóruséneklés volt az iskolákban. Manapság a médiában való zenei megjelenést ellensúlyozza az énekkari munka. Emellett hangsúlyozta, hogy a közösségi munka mindig is többet adott a gyerekeknek. Amikor a diákok megmutathatják magukat egymásnak, és közösen énekelhetnek, akár más városokban is, azt az élményt nem lehet patikamérlegen mérni, csak úgy lehet megfogalmazni, hogy a gyerekek tele vannak töltéssel. S ezekre az eseményekre életük végéig vissza fognak majd emlékezni."

Az Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál repertoárjaival kapcsolatban meglátása az, hogy évről-évre gazdagodik." Egyre szélesebb palettáról hoznak műveket a különböző énekkarok. S ugyanígy a hangzáskultúra is egyre színesebb azon művek tekintetében, amiket a kórusok bemutatnak."

A délelőtti kórusbemutató délután utcai szerenádokkal folytatódott az Országalmánál, a Mátyás király - emlékműnél és a Liszt Ferenc utcában.

A második napon délután szakmai értékelésen vehettek részt a karnagyok.

A zsűri tagjai: *Kabdebó Sándor, Saltzer Géza és Kerekesné Pytel*

05 ZeneSzo - 2016.indd 14 2016.09.26. 21:40:15

Anna karnagyok azon kívül, hogy örömmel csodálkoztak a gyerekek felkészültségén, kitartásán, a kiemelkedő felkészültséget igazoló oklevélre minden kórusnak írtak egy, a kórusra jellemző értékelést, dicséretet.

A fellépésük sorrendjében olvasható a megérdemelt dicséret.

Kicsinyek Kórusa- Székesfehérvár, karnagy:
Wágnerné Ughy Tünde

A lírai hangvétellel előadott művek lágy legátói, a pergő ritmusú kórusművek zengő hangzással előadott kimagasló tolmácsolásáért.

Budapesti Vörösmarty Gyermekkar- karnagy:
Zsákainé Papp Anita.

A repertoárjukban megszólaló gyermeki lelkivilág sokféle érzelmi hangulatának magas szintű előadásáért

Motylek Gyermekkar- Csehország, karnagy:
Ales Musil

A modern művek változatos, hangulatos előadásáért, a kórusművek tréfával szinesített, színpadi koreográfiával előadott, ízléses bemutatásáért.

Pécsről a Testvérvárosok Terei Általános Iskola Nagykórusa, karnagy:
Taschnerné Sértő Ágnes

A kórusművek előadásában megvalósított bensőséges hangvétel és a táncos karakterek zeneileg átélt, meggyőző tolmácsolásáért.

Bárdos Lajos Gyermekkar - Székesfehérvár, karnagy:
Kneifel Imre

A zenetörténetet átölelő kórusirodalomból válogatott gyermekkari művek stílusos, magas színvonalú megszólaltatásáért.

Legkisebbek Kórusa Székesfehérvár, karnagy:
Polgár Zoltánné

A hangszerekkel, szólókkal színesített műsor igényes, hangulatos, tiszta előadásáért.

Dr. Palló Imre Művészeti Szakközépiskola Felsőtagozatos Kórusa, Székelyudvarhely, karnagy:
Boros Beáta

Az igazi gyermekkórus-hangzásért, a harmóniák tiszta megszólaltatásának zenei élményt nyújtó tolmácsolásáért.

Jerzy Kurczewski Zeneiskola Lánykara - Lengyelország, Poznan, karnagy:
Dorota Wojnowska

A kórushangzással összhangban megvalósított, zenei hangulatot kifejező mozgások esztétikus, magas szintű előadásáért.

Antanténusz Gyermekkar – Kecskemét, karnagy:
Szegedi Ildikó

Az előadott művekben megvalósuló tiszta intonáció igényességéért, a kultúrált hangzásért és zenei élményért.

Bárdos Lajos Gyermekkar 7-8. osztályos Kamarakórusa Székesfehérvár, karnagy:
Kneifel Imre

Magyar kóruskultúránk értékeinek magasszintű előadásáért, a felnövekvő kórus generációk neveléséért.

Este a Szent Imre templomban találkozhatott ismét Székesfehérvár közönsége a kórusokkal az egyházi művek bemutatóján, majd táncház zárta a napot a **Tilinkó Zenekar** közreműködésével a Szent István Művelődési Ház Szent István termében. Vasárnap a Videoton Oktatási Központban folklórprogrammal folytatódott a fesztivál.

Hagyományosan itt került sor a *„Szállj elő zöld ág”* városi néptánc találkozóra. A nyolc meghívott gyermek néptánc csoport kedves, temperamentumos tánca a gyermekkarok népzenei vagy népzenei ihletésű kórusműveivel egybeszerkesztett műsorában a fesztivál legnagyobb látogatottságú és leghangosabb sikereket magáénak mondható programja volt. A fesztivál záróünnepségére ugyanitt került sor: a kórusok átvehették a város ajándékait és a műsorukat méltató, erényeiket kiemelő okleveleket valamint egy-egy

szép csákvári mázas kancsót a Fehérváron töltött szép napok emlékére.

„A határokon átívelő kórustalálkozónak kétévente ad otthont Székesfehérvár egyik legfontosabb zenei műhelye, a Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola. Az intézmény csaknem három évtizedes, magas színvonalú munkája révén ismét énekszótól voltak hangosak a Királyi Város utcái és terei június 2-5-ig. Az idei találkozón kilenc kórus csaknem ötszáz tagja örvendeztette meg a közönséget.”

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata nevében *Földi Zoltán*, a Humán Közszolgálati Szakbizottság elnöke köszöntötte a megjelenteket a XIV. Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesz-

tivál és a „Szállj elő zöld ág” városi alsó tagozatos néptánctalálkozó záróünnepségén. *“A négynapos rendezvénysorozatunk ismét bebizonyította, hogy a zene túllép a szavakon. A dallamok közvetítésével megismerhetjük és megérthetjük egymást. Az együttes éneklés öröme összehozza az énekkarosokat, akik önmagukat felülmúlva elkötelezetté válnak a közös sikerekért, a közös élményekért. A muzsikáló fiatalok „egy nyelvet beszélnek”, csodás hangjukból és tudásukból - a karvezetők és a zenetanárok irányításával - harmónia és csoda születik, amit örömmel adnak át a közönségnek.”* – mondta Földi Zoltán, aki Kodály Zoltán szavaival zárta beszédét: *„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.”*

05 ZeneSzo - 2016.indd 15 2016.09.26. 21:40:16

A díjátadón a zsűri elnöke, *Dr. Kerekesné Pytel Anna* első ízben a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége nevében köszönetét és gratulációját fejezte ki a szervezőknek, hogy a gyermekek csodálatos fellépésekkel örvendeztethették meg a népes közönséget. Véleménye szerint, akik a zenét, vagy a néptáncot választják, azok többet kapnak és adnak. Mint mondta, többet adnak, mert maguk is örülnek annak a szép zenének, amit énekelnek, s ezzel mást is megörvendeztetnek."

Kerekesné Pytel Anna

TESTVÉRKÓRUSOK TALÁLKOZÓJA / FESZTIVÁLJA KOMLÓN

A **Komlói Pedagógus Kamarakórus** (és alapító karnagya, *dr. Szabó Szabolcs*) évek óta tervezi, hogy fesztivált rendez a határon túli magyar testvérkórusokkal együtt – Komlón.

Nehezítette a szervezést, hogy a 38 éve működő amatőr kórus miként teremti meg az anyagi feltételeket.
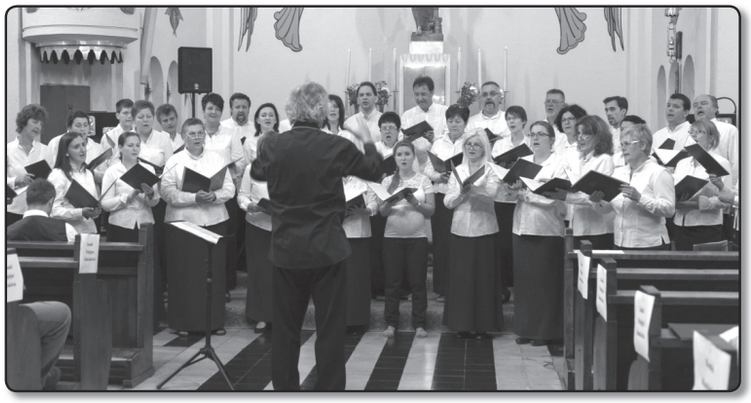
A nyáron megvalósult az „álom".

Jóleső érzés volt tapasztalnunk a kórustagok áldozatvállalását, de azt is, hogy a szervezésben önzetlen segítők is jelentkeztek: *Polics József*, Komló Város polgármestere a fesztivál-hangversenyen köszöntötte a fellépőket; *Hardy Judit* a Sikondai Gyermektábor gondnok-igazgatójaként biztosította a szálláshelyeket és az étkezéseket; *Mátyás Imre* atya a rendelkezésünkre bocsátotta a komlói római katolikus templomot; *Horváth Éva*, a komlói Közösségek Háza igazgatója ötleteivel és a szervezés összehangolásával, *Korbuly István*, a komlói Súgólyuk Színház tagja a konferálással támogatta a munkánkat.

Kik fogadták el a meghívásunkat?

1) A **„Musica Humana" Kamarakórus**
(Ada – Vajdaság – karnagy: *Birkás János*);
2) A **„Csengettyű" Kórus**
(Kassa – Felvidék – karnagyok:
Ferencei Andrea és Kekenyák Szilvia);
3) A **„Musica Sacra" Kamarakórus**
(Székelyudvarhely – Székelyföld –
karnagy: *Rózsa Imre*);
4) A **„Laudate" Kamarakórus**
(Sepsiszentgyörgy – Székelyföld –
karnagy: *Lőfi Gellért*).

A csütörtöki megérkezéstől a vasárnap reggeli búcsúzásig a következő programok részesei lehettek a meghívottak: Séta a környéken és egymásnak éneklés a festői környezetben lévő Sikondai Gyermektábor szabadtéri színpadán;

A Kodály Zoltán Általános Iskola a rendelkezésünkre bocsátotta a tantermeket (ahol üdítő és pogácsa várta a kórusokat) beéneklésre, próbára. A Fesztiválkoncerten (a komlói római katolikus templomban) természetesen énekelt a vendéglátó **Komlói Pedagógus Kamarakórus**, illetve meghívottként a **Komlói Munkáskórus** is (karnagy: *Kunváriné Okos Ilona*).

A nagy sikerű hangverseny után a fellépő énekkarok virágot, díszoklevelet és emléktárgyat kaptak (ez utóbbi Perhács Eszter, kerámiaművész alkotása).

A koncertet fogadás követte a Sikondai Gyermektáborban. A pohárköszöntőt *Polics József,* Komló Város polgármestere mondta. Emlékezetes este volt. A szombati pécsi városnézés, séta keretében rögtönzött koncertet adtak a vendégkórusok a Dóm Kőtárban. A délutáni szabad program alatt találkozhattak egymással a régi kórustag-barátok Komlón, illetve Pécsett a Komlói Pedagógus Kamarakórus énekeseivel.

Vasárnap reggel búcsúztunk el vendégeinktől a Sikondai Gyermektáborban. A **sepsiszentgyörgyi „Laudate" Kamarakórus** tagjai még szolgálatot vállaltak a komlói római katolikus templom szentmiséjén. Az eddig érkezett köszönő levelek azt bizonyítják, hogy a Komlói Pedagógus Kamarakórus tagjainak és segítőinek fáradozása nem volt hiábavaló.

dr. Szabó Szabolcs,
a Komlói Pedagógus Kamarakórus alapító és jelenlegi karnagya

05 ZeneSzo - 2016.indd 16 2016.09.26. 21:40:17

NépZeneSzó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

A KÁRPÁT-MEDENCE HAGYOMÁNYAI AZ ORSZÁG KÖZEPÉN

31. Csutorás Nemzetközi Népzenei és Néptánc Tábor Örkényben

31. alkalommal került megrendezésre az ország legrégebben, folyamatosan működő népművészeti tábora, a ***Birinyi József népzenekutató, a Csutorás Együttes vezetője, a KÓTA társelnöke által alapított, irányított Csutorás Nemzetközi Népzenei és Néptánc Tábor***. Idén is szeretetteljes, családias hangulatban telt a gazdag, változatos program augusztus 7-14 között, Örkényben. A tábornyitón vasárnap este bemutatkoztak az oktatók, az "őscsutorás" táborozók, mint például a 12 éve állandó résztvevő *Ferenczi Pisti* látássérült, aki már 5 népi hangszeren megtanult a csutorás oktatóktól. Játszik furulyán, dudán, tekerőn, kobozzal, citerával. A rendszeresen táborozó kecskeméti **Mátyás Király Citerazenekar** is nagy sikerrel mutatkozott be. Műsorukban Variációk című összeállítást hallhatott a közönség, mely egyben most megjelent népzenei CD-jük címe is. A zenekar egyébként a közeljövőben augusztus 21-én és 22-én muzsikál a kecskeméti Hírös Héten és lemezbemutató koncertet adnak a Hunyadivárosi Napokon szeptember 24-én.

Hétfőn indultak a műhelyfoglalkozások. Ebéd után Birinyi József *„Síppal, dobbal…"* műsorában, 65 népi hangszer megszólaltatásával, bemutatásával, a közönség bevonásával, rögtönzött zenekar alakítással adott áttekintést az érdeklődőknek gazdag zenei hagyományainkból. Este a tábortűz körül táncház, jó hangulatú mulatság, szalonnasütés, *"boszorkányégetés"* bontakozott ki. Reggelente stílusos, népzenei táborhoz illő zenés ébresztőre keltünk, hol a duda szólt, hol a vonósok, furulyások, énekesek muzsikáltak napindítót. Délelőtt közös énekléssel, daltanulással indult a program, ezt követően műhelyfoglalkozásokon vettünk részt. A citerások 4 csoportban a kezdőtől a haladóig zenéltek: *Szabóné Nagy Annamária* - "Méri néni", Csutorás Együttes tag, *Sulczné Dr. Bükki Éva* - zenekarvezető, gyermekgyógyász, népzenész, a **Mátyás király Citerazenekar** vezetője, *Berta Alexandra* - Zeneakadémia pengetős és ének szakán végzett előadóművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem citeratanára, a Hagyományok Háza munkatársa és *Széles András*, Népművészet Ifjú Mestere vezetésével. A furulyásokat a Moldvából, Klézséből érkezett *Legedi László István* tanította. A vonósokat a Csutorás Táborban esténként fergeteges táncházakat muzsikáló **Góbé Zenekar** vette sikeresen szárnyai alá. Kobzosokat, tekerősöket *Kovács László*, a Csutorás Együttes szólistája, hangszerkészítő oktatta. A táncosokat, táncházakat a Kecskemét Táncegyüttes oktatói *Böde István és Böde-Harkai Csilla* vezette. A Fióka Játszóházak keretében *Brindza Beatrix, Böde Harkai Csilla, Kovács László* tartott élménydús foglalkozásokat a legkisebbeknek. A Küküllő-mentéről érkezett *Boros Erzsébet* az énekesekkel foglalkozott, míg a tavalyi nagy sikert folytatva a székelyföldi *Bencze Ilona* bútorfestést tanított. *Bodnár Feri bácsi* fáradhatatlanul készítette a népi hangkeltő eszközöket, *Kovács Zoltán* papírmerítést, kötélverést, *Katona Mihály* kosárfonást, *Dancsó Gabriella* fazekasságot oktatott. A táborfalvi **„Ügyeskedünk"** Kézműves Műhely tagjai kreatív foglalkozásokkal szórakoztattak kicsiket, nagyokat.

Országos Zenekar- és Népdalkör-vezetői Tanfolyam indult *Birinyi József* vezetésével, *Gelencsér Ágnes és Kovács László* tanárok előadásaival, gyakorlatvezetésével a Csutorás Tábor keretében. Az alapfokú művészeti tanfolyamot 1978 óta rendezi meg a KÓTA. A népzenei mozgalom fejlődésében meghatározó a képzés, amelyet eddig már több mint 700 együttes-vezető végzett el sikeresen.

A Csutorás Táborok meghatározóak a fiatal tehetségek felszínre hozatalában is. Több Mentor Pacsirta és Felszállott a páva győztes került ki a „csutorás műhelyből". Kedd este rendezték meg a Győztesek Éneke koncertet, ahol az országos népzenei versenyek dobogósai, tehetséges jutalmazott táborozói léptek fel. A koncertet *Sulczné Dr. Bükki Éva* vezetésével a **Corvin Citerazenekar**, a **Mátyás Király Citerazenekar** utánpótlás csapata nyitotta, akik májusban a KÓTA Országos Népzenei Minősítőn Arany fokozatot érdemeltek ki. Nagy élmény volt hallani a „Hajnal akar lenni – HAL" Kárpát-medencei Népdalverseny győzteseit, *Kovácsné Lajos Krisztinát*, a szabadkai *Lepár Krisztinát*, a zalai *Gubinecz Ákos*t, a Pálházáról érkezett Tóth László pásztordalait, Henter Hanga Napsugár dudanótáit, Kozma Réka moldvai énekét.

Csütörtök délután az örkény-tábori **Stipa Egyesület** Kocsi gyűjteményét tekintettük meg, ezután részt vettünk a "Rio de táborfalvi" Parasztolimpián, ahol a rendkívüli versenyszámokat (gólyalábazás, patkódobás, gumicsizma hajítás, kocsi húzás "vakon") a *Birinyi Bella* táborszervező vezette zsűri értékelte. A tábor meghatározó zenei élménye volt a *Berta Alexandra* vezette **Pengetős Trió** koncert. Pénteken a tábori focimérkőzésre került sor az örkényi játszótér műfüves pályáján.

A hét munkájának, tanulásának eredményét a szombati teltházas Csutorás Gálaműsorban mutatták be a táborozók, amire eljöttek a családtagok is az örkényi Szabadidőközpontba. A gála és a hét méltó zárása volt a közönséget is megmozdító mezőségi „örömtánc", majd hajnalig tartó táncház.

05 ZeneSzo - 2016.indd 17 2016.09.26. 21:40:18

A táborozók egyöntetű véleménye alapján jó hangulatú, eredményes, bensőséges hetet töltöttünk együtt. A nemzetköziséget mutatja, hogy Ausztráliából, Amerikából, Angliából, Hollandiából, Németországból, Ausztriából is érkeztek érdeklődők, elszármazott magyarok a Csutorás Táborba. Akik már régóta visszajárnak, amikor a tábor elején találkoznak, összeölelkeznek. Úgy érzik, mintha csak tegnap váltak volna el, és amikor véget ér a tábor már alig várják a jövő évit. Sokaktól hallottuk: - Hogy elszaladt az idő! Miért kell már hazamenni? Maradjunk MÉG! A csutorás táborozók jól éltek 2016-ban is a „szokás hatalmával", kiteljesítették a tábor üzenetét: „Örökségünk a ma élményével jövőnk alapja." Találkozunk a 32. Csutorás Nemzetközi Népzenei és Néptánc Táborban, 2017. augusztus 6-13 között, Örkényben. Addig is: Húzzad édes csutorásom!

Köszönet a szervezőknek, támogatóknak, akik elősegítették a sikeres 2016-s Csutorás Tábor megvalósítását. Támogatók: NKA, KÓTA, Földművelési Minisztérium, Örkényi Takarékszövetkezet, Táborfalva Nagyközség Önkormányzata, Táborfalvi Közművelődési és Népzenei Egyesület, Stipa Egyesület, Örkény város és Szabadidő Központ, Pálóczi Horváth István Szakképző Iskola, Dabas Strandfürdő, Dabas TV, Rádió Dabas, Kossuth Művelődési Központ Dabas, Media Flash, Tradíció Stúdió

Sebestyén Hajnalka
újságíró, Kecskemét, Petőfi Népe

NÉPZENÉTŐL VOLT HANGOS SZIGLIGET

Szigligeten Szentes város üdülőközpontja ad helyet immár csaknem 20 éve a Vass Lajos Népzenei Szövetség nyári, népzenei táborának. Hogy milyen ez a hely? Talán nem vádolnak elfogultsággal, ha azt mondom, a világ egyik legszebb helye. Megihleti azt is, aki nem fogékony a szépre, a művészetre, hát még aki elkötelezettje valamely ágban, a magasabb rendű tevékenységnek.

Ebben az esztendőben is összejöttek a csoportvezetők és érdeklődők, július 2-a és 8-a között. Nagy öröm és ajándék, hogy egyre több – a vezetőkön kívül –, az ifjúsági résztvevő.

Természetesen, ez a zenei feladatok mellett, egyéb nevelési közösségi, beilleszkedési foglalkoztatást is jelent a tábor vezetőinek.

Éppen ezért a gyermekek és az egészen ifjak számára, egy nappal korábban kezdődött az összejövetel, hiszen meg kellett tanulniuk, hogyan kell egy faházat, szálláshelyet rendbe tenni, és a rendet a későbbiekben is megtartani, az egyéb zenei feladatok mellett.

De hát azért a szórakozás is biztosított volt, egyszer egy nagy fagylaltozásra, sőt fürdőzésre is sor került. De aztán a többi idő percre, beosztva, igazi nagy munkával telt el.

Egyszerűen nem is értem, hogy lehet e néhány nap alatt kezdő, haladó és felső fokot elérő citerásokat ennyi mindenre megtanítani. Itt már nincs korhatár, hiszen a többszörös nagymama beáll az első osztályos kisgyermek mellé, hogy részt vegyen a kezdő hangszeresek munkájában.

Minden nap volt közös éneklés, amelyen az összes táborlakónak részt kellett venni, volt külön szólisták továbbképzése, és nem utolsósorban a tájegységek alapos megismerése, dalcsokrok összeállításának metódusa stb. Mindez az idén kijelölt központi téma gyakorlása, és alapos elsajátítása mellett.

Ebben az esztendőben lett volna 85 éves, a mindannyiunk által szeretett ***dr. Olsvai Imre.***

Az általa gyűjtött Tolna, Baranya, Zala és Somogyi gyűjtésekből tanultak csokrokat a hallgatók.

Persze, mindemellett elhangzott az éltéről is egy előadás, amelyben - néha felidézve az ő utánozhatatlan humorát – a külföldi helyeken történt gyűjtéseiről is szó esett. Hát hogyne meséltünk volna erről is, mikor annyiszor volt szerencsénk hallgatni őt. Persze, arról is kaptak tájékoztatót a jelenlévők, hogy több, mint 7.000 dallam őrzi az MTA Zenetudományi Intézetében felülmúlhatatlan gyűjtőmunkáját, nem beszélve az írásos alkotásairól, tanulmányairól zeneszerzői sikereiről vagy

pl., mint a Magyar Népzene Tára azon kötetei, amelyet Bartók és Kodály gyűjtéseiből rendezett sajtó alá, Járdányi Pállal.

Sokoldalúságának eredményei felsorolhatatlanok, és nem csoda, ha a Vass Lajos Népzenei Szövetség örökös tiszteletbeli elnökeként, zsűrizései alkalmával, mindenki a szívébe zárta, s a legszebb emlékei között őrzi. Persze, ez a népzenei hét is „csak" ízelítőként szolgált munkáinak megismeréséhez. Mégis, a gálaműsor, ahol az egész hétről számot kellett adni a csoportoknak az elért eredményekről, csodálatosan gazdag tanításról, tanulásról

05 ZeneSzo - 2016.indd 18 2016.09.26. 21:40:18

és emlékezésről tanúskodott. Az utolsó közös este volt a zenei tábor befejező aktusa, amikor minden csoport, és az egész közösség bemutathatta tudását, mivel, mennyivel gyarapította ismereteit, amit azután otthoni társainál is kamatoztathat.

A zenei bemutatkozások után, igen kedves és humoros vidám műsor következett, amelyben a sorsolással összekerült csoportok „versenyére" került sor. Bemutathatták csatakiáltásukat, amelybe két zenei műszót kellett beilleszteni és egy indulót, ami tábori életük élményeiről szólt. No, persze, ez is énekelve, valamely népdaltól „kölcsönözve" a dallamot. Ötletesek voltak a címerek is, a kis társaságok szimbólumaként.

Minden évben igen komoly előkészítő munka előzi meg a zenei tábort, nem beszélve a tényleges tábori napokról. *Horváthné Bakos Ilona* elnökhelyettes munkájáról már többször írtunk, tevékenysége felbecsülhetetlen, az egész Vass Lajos Szövetség fennállásának, megmaradásának ügyében. De joggal támaszkodhatott *Farkas Márta*, a másik elnökhelyettes állandó tevékenységére. A szaktanárok *Juhász Erika*, a Nyíregyházi Egyetem adjunktusa, *Tanai Erzsébet, Koczka Andrea, Szecsődy Rita* népzene-tanárok és nem felejtkezhetünk meg *Lippert Ferencné, Anasztázi*áról sem, aki a szebbnél-szebb kézműves csodákra tanította a kis és nagy táborlakókat.

A táncfeladatokhoz (tánctípusok ismerete) és a gála utáni vigassághoz, mint mindig, a **Gyensdiási Négyes** (*Pék András, Pékné Orbán Júlia Ilona, Horváth Sebestyénné Zsuzsa és Bognár Ystván*) szolgáltatták a muzsikát. Ők egyébként nemcsak a jó hangulatot biztosítják, hanem állandó szponzorai a népzenei tábornak.

Kiss Tibor, az üdülő vezetője, mindent megtesz a résztvevők érdekében, de a személyzet tagjairól is

csak a legnagyobb tisztelet hangján lehet szólni. Az étkezési csodák már csak a habot jelentették a tortán, hogy egy ilyen igazi közhellyel éljek.

A sokévi nehéz, de gyönyörű munka megteszi a hatást, hiszen évről, évre nívósabb műsorokkal találkozunk a versenyek során.

Dr. Gerzanics Magdolna
A Vass Lajos Népzenei Szövetség szakmai vezetője

Egy kis technika... 122.

A jó hangzóképzés fontosságához egy példa.

Kodály az Este c. vegyes kari művében a középrészben hosszan, sejtelmesen kavargó hangzás utána a „megzendül a menny" szövegű rész - dinamikai váltásának kontrasztjhatása révén (is) - a darab csúcspontja. A „menny" szó akkordja minden szólamban olyan fekvésben van, hogy nagyon tud szólni. Igen ám, de a dinamikailag új rész a „megzendül" szónál kezdődik, ami viszont középfekvésű, emiatt nem tud kellően kiemelkedni. Ha viszont nincs meg a dinamikai kontraszt, elmarad a katarzis, az égzengés.

Mi a teendő? A „megzendül" szó **m**, de legfőképpen **z** hangzóját felnagyítjuk. (…az éneklés nem más, mint felnagyított beszéd – a zenei szerkezet által meghatározott hangmagasságokon-…/Adorján Ilona: Hangképzés, énektanítás 48. old/). De nem mindegy, hogyan. Ha pongyolán van ejtve, nem tölti be rezonanciális szerepét, vagyis nem szól kellőképpen a helyén a hang. Ahhoz, hogy szóljon, rá kell erősíteni. Amatőrök rendszerint torokból erősítenek, s ha itt is, akkor a következő magas állás emiatt egyenes,- jó, ha nem éles – lesz, s a menny szó akkordja megsínyli ezt. Míg ha 50-60 ember teljesen azonos (jó) technikával ejti a zendül szó indító **z**-jét, az olyan hangzásélményt produkál, hogy felér egy égzengéssel.

A jó **z**-hangzók azonban gyakorlás nélkül nem hullnak az ölünkbe. Lásd még: dr Molnár Imre: Eufonetika-270. old 12§. "A nyelv minden vokálisa és konszonánsa gyakorlandó."

A magánhangzók a mai hétköznapi beszédben különösen jellegtelenné korcsosultak, emiatt is indokolt a külön gyakorlás. Példánkban a zendül szó **ü** hangzóját tökéletes ajakkerekítéssel kell képezni, mert az ezzel járó torok lazulás „ágyaz meg" a menny szó **e** hangzójának, hogy az gömbölyű, erőltetés mentes, dús hang legyen. Ettől függetlenül érdemes az **e** vokálissal még külön is foglalkozni speciális gyakorlatokkal.

(…egy kis technika…108., 113.)

Összeállította: ***dr. Bruckner Adrienne***

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:
Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban *(Széchenyi tér 5-9.)*
Pécsett - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában *(Pécs, Szent István tér 17.)*
Tatabányán Saltzer Géza karnagynál és a Szerkesztőségben

05 ZeneSzo - 2016.indd 19 2016.09.26. 21:40:19